

NÉPRAJZI EMLÉKEK

2.

TISZAFÜREDI
CSERÉPEDÉNYEK

BUDAPEST

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KIADÁSA

1932

MONUMENTA HUNGARIAE ETHNOLOGICA

A. ETHNOGRAPHICA

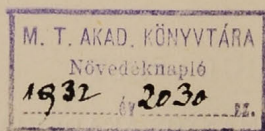
teles példány
FRANKLIN-TÁRSULAT

TISZAFÜREDI CSERÉPEDÉNYEK

ÖSSZEÁLLÍTOTTA
VISKI KÁROLY

BUDAPEST
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KIADÁSA

1932

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA

Tiszafüred alföldi jellegű földművelő nagyközség az Alföld északi peremén, a Tisza balpartján, Heves megyében. Iparosai közül egykor nyeregkészítői, a közelebbi multban fazekasai váltak ismertekké, nemcsak a község környékén, hanem az Alföld távolabbi részein is. A «füredi nyereg» után a «füredi edény» is keresetté vált egyes alföldi piacokon.

Az Alföld, mint gazdálkodó s viszonylag mindig jómódú terület, a kő-, bádóg-, üveg- és porcellánedények általános elterjedése előtt nagy fogyasztója volt a fazekasság — közönségesen cserépedénynek nevezett — munkáinak. Nemcsak a főző- és sütőedények, az ételek és italok fölszolgálására szolgáló készletek voltak cserépből, hanem a zsír, tejfélék, gyümölcsíz, részben a liszt, szemestermények s egyebek tartására szolgálók is. A nagy kereslet az alföldi fazekasgócokat fölvirágoztatta; a multban nem volt ritka az olyan gazdaház, ahol nyolcvan-száz cserépedényt is össze lehetett számlálni. Egy részük a ház belső falának díszítésére szolgált, míg (ez utóbbiakat) az apátfalvi és hollóházi gyáarak ki nem szorították.

Bár az Alföld kötött talajú területein a fazekasság föltehetőleg minden időben virágzott s jeles fazekasgócok minden tájon voltak (Mezőtúr, Hódmezővásárhely, Szentés, Debrecen, Tenke, s az Alföld peremén Miskolc, Sárospatak, Belényes, Mohács stb.), a szükséglet kielégítésében távolabbi műhelyek is résztvettek, nevezetesen a Felföld rakott szekerekkel faluzó fazekasai, akik árujukért cserébe gabonát kaptak, rendszerint annyit, amennyi az edénybe belefért. Ez a cserekereskedés valószínűleg igen régi gyakorlat. Maga ez érintkezés is megmagyarázza a tiszafüredi edényeknek a honti és borsodi munkákkal való rokonságát. Az itt bemutatott emberalakú borosedényeket, az úgynevezett *miskákat* például a szomszéd Borsod vármegye Mezőcsát községében is készítették, ahonnan — mint egyik legrégibb ilyenfajta példányt — egy 1847-es évszámút be is mutatunk. Másrészt a szokásos alakot, színt, díszítményeket, fölíratokat nézve, megvan a füredi edények rokonsága a többi alföldi, különösen mezőtúri munkákkal is.

A tiszafüredi edények közül a legjellegzetesebbek az italtartó s egyúttal ivóedények: *miskák*, *orrosok*, *butykosok*, *kulacsok*, amelyek nagyobbbrészt megrendelésre készültek s ezért sokszor rajta van tulajdonosuk neve is. Az alakon, színen, díszítményen kívül különösen jellemzi ezeket az edényeket, mint általában a hasonló alföldieket, többnyire verses, olykor-olykor mosdatlan szavú, tarisznyában vagy szűrűjban ellehető, de a nyomdafestéket nem tűrő fölíratuk.

A tiszafüredi fazekasság, mint általában az alföldi, néprajzi, népművészeti tekintetben azért különösen figyelemre méltó, mert történeti fejlődése nem volt azonos a Fel-

föld vagy Erdély fazekasságának fejlődésével. Nagyszombat, Zsolna, Kassa, Rimaszombat, Rozsnyó s más ipartörténetileg szerencsésebb felföldi város műhelyeit zavartalanul iskolázhatta a XVI., XVII. század nyugati stílusa és technikája, különösen pedig az olasz renaissance hatása alatt álló déltiroli eredetű német *újkeresztyének* (anabaptisták, habánok), e sokféle mesterség között a fazekasságban is kiváló telepések, ízlése és mesterségbeli tudása.

Ennek a multbeli elkülönülésnek főoka a török hódoltság volt, amely az érintkezést, ha lehetetlenné nem is tette, de megnehezítette s az Alföld műveltségigényét fejlődésében megakasztotta. Nincs például tudomásunk róla, hogy alföldi műhelyekben ózománcos edények készültek volna, vagy hogy a csurgató mellett az ecsetnek is olyan szerepe lett volna a díszítésben, mint a felföldi fazekasságban. Más kérdés, hogy a Felföld szegény népe egyáltalában fogyasztott-e valamit az ott készült jeles munkákból s hogy ezeknek a kiválóbb s a maguk idejében is igen drága edényeknek mennyi a közük a népművészethez. Viszont bizonyos, hogy az Alföld legjobb fazekasmunkáinak is maga a nép volt a fogyasztója, sőt számtalan fölirat bizonyosága szerint megrendelője is, amikor tehát a mesternek a szegődő kíváncsalmait, ízlését is számba kellett vennie.

Az Alföld szerényebb, de néprajzilag figyelemreméltóbb fazekasmunkáit — éppen kevésbé pompázó voltak miatt — a multnak jobbra műkedvelő gyűjtői és kutatói meglehetősen elhanyagolták s közleményeik, ismertetéseik során legkevésbé méltányolták. Ezen a méltatlan mellőzésen igyekszik enyhíteni ez a kiadvány, amely a jeles alföldi fazekasgócok egyikének java munkájából nyújt bőséges mutatót a kutatónak. Az egész Alföld népies fazekasságának készségét és készletét csak akkor jellemezhetjük, ha majd valamennyi nevezetes műhelycsoport munkájából mutathatunk hasonló sorozatokat.

Az itt bemutatott képanyag eredeti tárgyai a Magyar Nemzeti Múzeum néprajzi gyűjteményében vannak, ahol a leírás során közölt leltári számok (Lsz.) alatt találhatóak. E gyűjteményen kívül számbavehető, bár kisebb számú tiszafüredi cserépedény-gyűjteménye van a miskolci és debreceni múzeumnak. (Borsod-Miskolci Múzeum, Debrecen város Déri-Múzeuma.)

A BEMUTATOTT TÁRGYAK JEGYZÉKE ÉS FONTOSABB ADATAI.

A tárgy megnevezése után következő helység- (és megyenév) a tárgy lelőhelyét jelenti.
Lsz. = leltári szám; az eredeti tárgy e szám alatt található a Magyar Nemzeti Múzeum Néprajzi Tárában;
m. = magas; — átm. = átmérője.

1. *Kulacs*. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 78,828. — 24 cm m. Csorba. Hátsó oldalát l. 63. á.
2. *Butykos*. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 129,494. — 25·4 cm m. Máza egyik oldalán lepattogzott. Hátsó oldalát l. 62. á.
3. *Kulacs*. Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,122. — 28·5 cm m. Hátsó oldala az elülsőhöz hasonló.
4. *Miska*. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 78,836. — 28·3 cm m.
5. *Tál*. Ároktő, Borsod m. Lsz. : 129,473. — 30·5 cm átm.
6. *Tál*. Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,227. — 29·6 cm átm.
7. *Miska*. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 106,182. — 29·7 cm m. Oldalról és hátulról l. 52., 53. á.
8. *Miska*. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 129,969. — 30·1 cm m. Oldalról és hátulról l. 54., 55. á.
9. *Miska*. Tiszaszöllős, Heves m. Lsz. : 129,520. — 21·5 cm m. Hátulról l. 70. á.
10. *Dohánytartó*. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 78,864. — 21·6 cm m.
11. *Dohánytartó*. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 78,865. — 21·4 cm. Fődele hiányzik. (V. ö. 10. á.)
12. *Miska*. Gesztely, Zemplén m. Lsz. : 125,785. — 32·4 cm m. Oldalról és hátulról l. 60., 61. á.
Mezőcsáti munka. Itt mint a legrégebbi ilyen típusú edényt mutatjuk be.
13. *Miska*. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 78,838. — 31·5 cm m.
14. *Butykos*. Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,132. — 20·4 cm m.
15. *Butykos*. Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,171. — 19·2 cm m. Csorba szájú.
16. *Butykos*. Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,172. — 19·5 cm m.
17. *Butykos*. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 129,527. — 18·4 cm m.
18. *Butykos*. Ároktő, Borsod m. Lsz. : 129,499. — 21·4 cm m.
19. *Butykos*. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 78,821. — 19·2 cm m.
20. *Tál*. Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,221. — 29·8 cm átm.
21. *Tál*. Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,222. — 30 cm átm.
22. *Butykos*. Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,179. — 15·5 cm m.
23. *Butykos*. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 78,822. — 14·3 cm m.
24. *Butykos*. Kunmadaras, Jász-Nagykun-Szolnok m. Lsz. : 78,756. — 14·5 cm m. Csorba szájú.
25. *Butykos*. Szentés, Csongrád m. Lsz. : 49,907. — 17 cm m.
26. *Korsó*. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 78,849. — 28·2 cm m.
27. *Orros*. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 129,521. — 21·2 cm m.
28. *Orros*. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 8845. — 27·8 cm m.
29. *Kulacs*. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 129,984. — 28·3 cm m.
30. *Tányér*. Tiszaszentimre, Jász-Nagykun-Szolnok m. Lsz. : 129,917. — 21·5 cm átm.
31. *Tányér*. Dorogma, Borsod m. Lsz. : 129,706. — 22 cm átm.
32. *Tányér*. Dorogma, Borsod m. Lsz. : 129,725. — 21·3 cm átm.
33. *Fazék*. Tiszaszöllős, Heves m. Lsz. : 129,516. — 31·8 cm m.
34. *Komaszilke*. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 125,128. — Egymásba járó három szilkéből és fedőből áll; együtt : 31·8 cm m.
35. *Tányér*. Bogács, Borsod m. Lsz. : 129,410. — 22·7 cm átm.
36. *Tányér*. Dorogma, Borsod m. Lsz. : 129,719. — 21·2 cm átm.
37. *Tányér*. Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,580. — 22 cm átm.
38. *Tányér*. Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,569. — 21 cm. átm.
39. *Tányér*. Egyek, Hajdu m. Lsz. : 129,702. — 21·2 cm átm.
40. *Tányér*. Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,575. — 21·4 cm átm.

41. *Tál*. Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,584. — 40 cm átm.
42. *Tányér*. Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,559. — 22 cm átm.
43. *Tányér*. Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,577. — 22 cm átm.
44. *Tányér*. Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,573. — 20·8 cm átm.
45. *Tányér*. Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,563. — 20·7 cm átm.
46. *Tál*. Ároktő, Borsod m. Lsz. : 129,485. — 29·5 cm átm.
47. *Tál*. Dorogma, Borsod m. Lsz. : 129,744. — 28·5 cm átm.
48. *Tál*. Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,218. — 29·5 cm átm.
49. *Tál*. Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,223. — 30 cm átm.
50. *Tál*. Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,225. — 31 cm átm.
51. *Tál*. Ároktő, Borsod m. Lsz. : 129,470. — 30 cm átm.
- 52., 53. A 7. ábrán bemutatott miska oldalról és hátulról. Fölrata : *Készült az 1890 dik évben / Boros Miska az én nevem hogy / ha bor van kebelembe De ha bor / nints kebelemben nem boros / miska az én nevem így barátom / míg élsz adig Dudoj hólnappal / ne Gondoja ma hólnap zsák / jaba Dughat a Pap.*
- 54., 55. A 8. ábrán bemutatott miska oldalról és hátulról. Fölrata : *Bodnár György 1909 ben készíttem Tisza Füreden.*
- 56., 57. A 4. ábrán bemutatott miska hátulról és oldalról. Fölrata : *Készült ez az / Oros Tajta János / számára aki iszik / belőle vajon egész / gére.*
- 58., 59. A 13. ábrán bemutatott miska oldalról és hátulról. Füle letörött. (A füle alatti bekerített térből a szokásos fölrata hiányzik.)
- 60., 61. A 12. ábrán bemutatott miska oldalról és hátulról. Fölrata : *An no / 1847 dik / Esztendőben készült / lt Mező Csát vá / rossában... nyi lakos Varga / Boniz Jánosnak / párja Sipos Juli / ... (alább, jobbról) .. ino... V... hitvestársa...*
62. A 2. ábrán bemutatott butykos hátulról. Fölrata : *Tisza Csegeji Lakos Iparos / Kis József részére kététe / Katona Miklós 1886 Tisza / Füredi Lakos Fazikas / Úttazó Butykosnak.*
63. Az 1. ábrán bemutatott kulacs hátulról. Fölrata : *anno / az 1857 ik / évben készítette Kis Mihály / Tisza füreden Monoki mihály / számára így barátom / egészségre kívánom azéRt / tehát mingyán Tölhesd / teli most már enek / tsak az a hja.*
- 64., 67. *Miska*. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 78,834. — 27·8 cm m. — 64. á. : elülről ; 67. á. hátulról. Alapszíne sárgásfehér, rajta sötétbarna, téglavörös, zöld díszítmények.
- 65., 68. *Miska*. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 78,837. — 28·8 cm m. Évszáma : 1852. — 65. á. : elülről ; 68. á. : hátulról. Alapszíne világossárga, rajta sötétbarna, téglavörös, zöld díszítmény.
- 66., 69. *Miska*. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 129,518. — 28 cm m. — 66. á. : elülről ; 69. á. : hátulról. Fölrata : *Rég idő től / halom én e szavakat / ne itij meg ha / színig iszom mag / amat más külöm / ben agy inya majd / meg tud ki fja / korhelj Miska. Az elébbivel azonos színezésű.*
70. A 9. ábrán bemutatott miska hátulról. Fölrata : *Készült / ez a miska 1883 dik év / Január 1 sőjén a Bodó / János számára a ki iszik / Bellőle Vájljon egészégére / A ki eszt el lopja törjön / ki a ha a nints / hátakor a nyaka. — Tetején évszám : 1883.*
71. *Miska*. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 78,832. — 28·3 cm m. Csorba szájú. Színezése az elébbivel azonos.
72. *Orros kancsó*. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 78,838. — 19·5 cm m. Fölrata : *Éljen Kiss György ígyunk komám belőle mert igen / jó bor van benne / s a ki pedig el lopja szakagyon el a / a ki iszik belőle vajon egészégünkre re re re / tele kancsót a kezembe úgy van [jó] ivás belőle. Tetején évszám : 1887. Alapszíne sárgásfehér, rajta zöld, barna, téglavörös, kék díszítmény ; szeme kék.*
73. *Kulacs*. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 78,829. — 26 cm m. Évszáma : 1872. Színe : sötétbarna, zöld, sárgásfehér, téglavörös. Hátsó oldalán tulipánszerű díszítmény és évszám : 187. .
74. *Miska*. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 78,833. — 20 cm m. Hátsó része. Alapszíne fehér, rajta barna, zöld, téglavörös díszítmény. Elülső részén : mellén barna szegélyű zöld domborművű kígyó ; oldalán három-három domború gombházsinór közt egy-egy zöld-fehér-vörös színnel festett domború tulipánszerű virág. Az ábrán látható hátsó felén domború díszítmény nincs.
75. *Kulacs*. Tiszaszőlős. Heves m. Lsz. : 78,784. — 22·5 cm m. Alapszíne sárgásfehér, rajta karcolt virágdíszítmény, amelynek mezői zöld és téglavörös színnel vannak kitöltve. A díszítményt körülvevő sávok színe (kívülről befelé) : sötétbarna, fehér, téglavörös, fehér, zöld.

76. Kulacs. Ároktő, Borsod m. Lsz. : 129,504. — 25 cm m. Fölrata : *Postás dall / Vigan ülők Tajigamon / Mert nem Fizetek a vámon / Ha meg Fúvom az kis Trombi / támat, Jelt adok az kis sípom / al Térjennekiaz útamból / Katona miklós / Fazikas T. Füreden.* Másik oldalán : 1886 / *Agusztus 12 dik / Napján készült az / Szilágyi Sándor / Számára Tisza Csegén Postás Aki iszik be / löle vájjon egészségére / S, T, B, rererere.* — Színe zöld.
77. Kulacs. Tiszaszöllös, Heves m. Lsz. : 129,530. — 25 cm m. Fölrata : *igyál belől / le Barátom / Egészségedre kívá / nom a ki ez ellop / ja Törjön ki a / ha a nints a nyaka / Igyál Igyál Igyál eng / gemet is kin / nály.* Másik oldalán : *Készül az / 1880 dik evben ez / a Kulacs a [név kikaparva s helyébe írva : magam] számára / a ki iszik Belőlölle / Vájon egészségére / Igyál mig élzs / Dudoj holnap / pal ne Gondo.* Színe zöld.
- 78., 80. Butykos. Tiszaszöllös, Heves m. Lsz. : 129,532. — 22,5 cm m. 78. á. : elülről ; 80. á. : hátulról. Évszáma : 1899. Fölrata : *Készült ez / a Butykos az 1899 / dik evben Agusztus, 3 dik / Napján, a Szücs Lajos szám / ára a kiiszik belőle vályon / egészségére igyál belőle barátom / egészségedre kívánom igyál-igyál / mig élzs dudoj holnappal negondo / üres Butykos az én nevem / ha pálinka nincsen bennem de / ha pálinka van benne Pálinkás / Butykos az nevem / ha nincs / Benne legyen benne az volt / Árok tün a lecke, Készült Tisza Füreden a Bodó / Zsigmond Műhelyébe / Hasznája egésség sokáig.* — Alapszíne zöld ; karcolt díszítménye nagyobb mezői barnával vannak kitöltve.
79. Fazék. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 78,840. — 18 cm m. Szája négykarélyú. Alapszíne barnás-sárga, rajta hosszanti zöld csíkok.
81. Pereckulacs. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 78,824. — 18 cm m. Alapszíne fehér, rajta zöld, sötétbarna, vörösbarna díszítmény.
82. Dohánytartó. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 129,522. — 17,2 cm m. Fedője hiányzik. Alapszíne sárgásfehér, rajta barna színek ; szeme kék.
83. Pálinkás butykos. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 78,823. — 12 cm m. Hordóalakú. Alapszíne sárgásfehér, rajta sötétbarna, téglavörös, zöld sávok.
84. Orros kancsó. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 78,843. — 26 cm m. Tetején fölrat : *1884 dik / Évben kesült / Tisza Füreden / novber ho 30 ikán / Bene Istváné szület / tet Szücs erzsébetnek a számára hasznája egésség / el holt / ig.* Zöld színű ; szája háromkaréjú, elül élben végződő nyaka van.
85. Butykos. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 129,983. — 27 cm m. Rátétdíszítménye sablonnal készült elemekből van összerakva.
86. Orros kancsó. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 78,844. — 25 cm m. Zöld színű, félfedelű ; szája háromkaréjú, elül élben végződő, csücskös nyaka van.
87. Tál. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 78,891. — 32 cm atm. Sárgásfehér, spirálisan szurdalt pontozású alapon sötétbarna, téglavörös, zöld, kék színnel díszített.
88. Tál. Dorogma, Borsod m. Lsz. : 129,747. — 31,5 cm atm. Alapszíne sárgásfehér, rajta barna vonalas virágdísz ; a nagyobb formák zöld és téglavörös színnel vannak kitöltve.
89. Fazék fedőjével. Szám nélkül. 27 cm m. Alapszíne téglavörös, rajta körülfutó, sötétbarna, zöld, fehér díszítmény.
90. Fazék. Borsod m. Lsz. : 20,446. — 20,7 cm m. Ugyanolyan.
91. Fazék. Borsod m. Lsz. : 20,454. — 19,3 cm m. Ugyanolyan.
92. Fazék. Borsod m. Lsz. : 20,455. — 18 cm m. Ugyanolyan.
93. Butykos. Ároktő, Borsod m. Lsz. : 129,491. — 21,2 cm m. Alapszíne fehér, rajta sötétbarna, zöld, téglavörös — mindkét oldalán azonos — díszítmény.
94. Butykos. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 129,526. — 21,5 cm m. Évszáma : 1896. Fölrata : *1896 ban- / Készült ez a but / kos Junius 11 dikén az / Földi János számá / ra aki iszik belölle / vájon egészségére aki / ezt ellopja törjön ki az / nyaka juson az akasztó / fára kötél a nyaká / ra igyál bellőle mig van bene.* Díszítménye körülkarcolt ; színe az előbbivel azonos.
95. Butykos. Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,170. — 20,5 cm m. Ugyanolyan színű — mindkét oldalán azonos — díszítmény.
96. Komaszilke része. (V. ö. 34. á.) Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 78,871. — 8 cm m. Fölrata mindkét füle mellett : *1875 m g.* Alapszíne zöldesfehér, rajta sötétbarna, téglavörös, zöld díszítmény.
97. Butykos. Sarud, Heves m. Lsz. : 129,982. — 16,8 cm m. Fölrata : *Készült ez a / butykos 1903 dik évében / Április 22 dikén Szőke / István számára Füredi / Lakos oh én kedves edényem /*

bened az én reményem ha bu iri / szívemet egyet iszok bellőled / mert ha jó pálinka ál benem / pálinkás az butykos az / nevem mert droktón az lec / ke ha nincs ben tölcson / belle Igyáll bellőle barátom / Egészségedre kívánom / Keszt Juhász Zsiga. — Alapszíne sötétzöld, karcolt díszítményének virágai és levelei barna és világosabb zöld színnel vannak kitöltve. Mindkét keskenyebb oldalán feketésbarna kígyóvonal fut végig.

98. *Butykos.* Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,176. — 16,5 cm m. Főlrata : 1901 dik év / ben Készült ez butykos Az / Balogi Sándor / számá ra üres / butykos az én nevem / ha pálinka nincsen / benem azért Tehát / Töltes belém jó / barátom Sándor / Tisza Füred. Nyaka, válla és talpa feketésbarna, dereka zöld, rajta (ábrázolt oldalán) karcolt díszítmény, amelynek nagyobb foltjai feketésbarna és vörösbarna színnel vannak kitöltve. Keskenyebb két oldalán fehérrel pontozott száron feketésbarna levelek.
99. *Szilke.* Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 130,062. — 11 cm m. Alapszíne fehér, rajta sötétbarna, téglavörös, zöld díszítmény.
100. *Tál.* Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,229. — 30,5 cm atm. Alapszíne vörösbarna, rajta sötétbarna, zöld, fehér díszítmény.
101. *Tál.* Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,228. — 30 cm atm. Évszáma : 1883. Az előbbivel azonos színű.
102. *Tál.* Tiszapolgár, Szabolcs m. Lsz. : 129,635. — 31,5 cm atm. Évszáma : 1872. Ugyanolyan színű.
103. *Tál.* Dorogma, Borsod m. Lsz. : 129,748. — 31,5 cm atm. Drótozott. Ugyanolyan színű.
104. *Fazék.* Bogács, Borsod m. Lsz. : 129,427. — 12,7 cm m. Alapszíne vörösbarna, rajta sötétbarna, fehér, zöld díszítmény.
105. *Szilke.* Tiszapolgár, Szabolcs m. Lsz. : 129,650. — 12 cm m. Az előbbivel azonos színű.
106. *Szilke.* Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 78,868. — 11,5 cm m. Ugyanolyan színű.
107. *Mozsár.* Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 78,875. — 12,3 cm m. Vörösbarna színű.
108. *Butykos.* Egyek, Hajdu m. Lsz. : 129,771. — 13,8 cm m. Főlrata : 1895 Éljen az haza Éljen az magyar. Alapszíne fehér. Karcolt díszítménye nagyobb foltjai, sötétbarna és téglavörös színnel vannak kitöltve. Hullámvonalai ugyanilyen színűek.
109. *Butykos.* Bogács, Borsod m. Lsz. : 129,414. — 15,6 cm m. Alapszíne fehér, rajta barna díszítmény. Hátsó oldalán középpütt téglavörös színű koszorú.
110. *Butykos.* Kisújszállás, Jász-Nagykun-Szolnok m. Lsz. : 78,694. — 14,7 cm m. Az előbbivel azonos színű ; mindkét oldalán egymáshoz hasonló díszítmény.
111. *Butykos.* Egyek, Hajdu m. Lsz. : 129,776. — 14,5 cm m. Ugyanolyan színű.
112. *Butykos.* Ároktő, Borsod m. Lsz. : 129,492. — 19,3 cm m. Ugyanolyan színű.
113. *Butykos.* Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 78,783. — 17 cm m. Főlrata : 1891 dik év / ben készült Tisza / Füreden ez a buty / kos a Szép Bálint / számára üres buty / kos nintsen bene hanem / komám tölcse belle / ugy lesz jó ivás belőle / igazán aki ellopja törjön ki a nyaka / ha még a sints / akor a Alapszíne. fehér, rajta barna pontozású keretben, zöld koszorúban sötétbarna, barna, kék, zöld színnel festett magyar országcímer. Keskenyebb két oldalán sötétbarna kígyóvonalas díszítmény.
114. *Butykos.* Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,173. — 20 cm m. Évszáma : 1885. Az előbbivel azonos színű. Hátsó oldalán az elülsőhöz hasonló díszítmény.
115. *Butykos.* Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,618. — 15,5 cm m. Ugyanolyan színű.
116. *Butykos.* Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,620. — 16 cm m. Ugyanolyan színű.
117. *Butykos.* Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,621. — 15,2 cm m. Ugyanolyan színű.
118. *Butykos.* Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,175. — 19,4 cm m. Alapszíne vörösbarna, rajta (mindkét oldalán azonos) sötétbarna, zöld, fehér díszítmény.
119. *Butykos.* Egyek, Hajdu m. Lsz. : 129,769. — 19,5 cm m. Ugyanolyan színű.
120. *Butykos.* Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,177. — 18,6 cm m. Ugyanolyan színű.
121. *Tál.* Bogács, Borsod m. Lsz. : 129,393. — 36,3 cm atm. Alapszíne vörösbarna, rajta világosbarna, sötétbarna, zöld, fehér díszítmény.
122. *Tál.* Egyek, Hajdu m. Lsz. : 129,760. — 38 cm atm. Ugyanolyan színű.
123. *Butykos.* Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 129,528. — 19,5 cm m. Alapszíne barna, rajta sötétbarna, zöld, fehér díszítmény.
124. *Butykos.* Sarud, Heves m. Lsz. : 129,977. — 17,5 cm m. Alapszíne világosbarna, rajta sötétbarna, téglavörös, zöld díszítmény.

125. *Butykos*. Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,174. — 18·2 cm m. Alapszíne barna, rajta sötétbarna, zöld, fehér díszítmény.
126. *Butykos*. Egyek, Hajdu m. Lsz. : 129,768. — 16·3 cm m. Alapszíne vörösbarna, rajta feketésbarna, zöld, fehér (mindkét oldalán hasonló) díszítmény.
127. *Butykos*. Ároktő, Borsod m. Lsz. : 129,503. — 14·6 cm m. Fölirata : *József 1885*; másik oldalán : *Sándor 1885*. Alapszíne világosbarna, nyaka zöld; írása, keskenyebb két oldalán levő kígyóvonala : feketésbarna.
128. *Butykos*. Sarud, Heves m. Lsz. : 129,976. — 13·9 cm m. Alapszíne vörösbarna, rajta feketésbarna, zöld, fehér díszítmény.
129. *Tál*. Egyek, Hajdu m. Lsz. : 129,734. — 30·5 cm átm. Ívekkel határolt pereme zöld; ezen belül téglavörös mezőben feketésbarna, világosbarna, zöld, fehér díszítmény.
130. *Tál*. Dorogma, Borsod m. Lsz. : 129,742. — 29·5 cm átm. Az elébbivel azonos színű.
131. *Butykos*. Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,178. — 18·6 cm m. Alapszíne barnássárga, rajta feketésbarna, zöld, fehér (mindkét oldalán azonos) díszítmény. Csorba szájú. Dugója fából való.
132. *Butykos*. Mezőcsát, Borsod m. Lsz. : 129,651. — 16·5 cm m. Fölirata : *1906 ba / Készült ez a buty / kos Koholák János / cserép falúsi lakos mész / égető számára oh édes kis / edényem bened az én re / ményem s ha jót iszom belő / led gond felejtő aneved / aki eszt lopja törjön ki / a hogy ha nem lesz / akkor meg a nyaka / Készítete Dózsa András / Tisza Füreden*. Alapszíne barna, rajta (az ábrázolt oldalon) feketésbarna, fehér díszítmény; nyaka zöld.
133. *Butykos*. Egyek, Hajdu m. Lsz. : 129,770. — 18·7 cm m. Alapszíne sárgásbarna, rajta feketésbarna, zöld, fehér (mindkét oldalán azonos) díszítmény. Nyaka, válla zöld.
134. *Tál*. Tiszaszentimre, Jász-Nagykun-Szolnok m. Lsz. : 129,905. — 33·2 cm átm. Ívelő vonalán kívül pereme zöld, ezen belül feketésbarna alapon fehér díszítmény.
135. *Tál*. Dorogma, Borsod m. Lsz. : 129,749. — 29 cm átm. Az elébbivel azonos színű.
136. *Tál*. Dorogma, Borsod m. Lsz. : 129,750. — 31·5 cm átm. Ugyanolyan színű.
137. *Tányér*. Egyek, Hajdu m. Lsz. : 129,700. — 20 cm átm. Ugyanolyan színű.
138. *Tányér*. Dorogma, Borsod m. Lsz. : 129,718. — 19·5 cm átm. Fehér peremén feketésbarna, zöld, ezen belül sötétvörös alapon világosbarna díszítmény.
139. *Tányér*. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 78,888. — 21·2 cm átm. Alapszíne zöld, rajta feketésbarna virágok fehér és téglavörös pontozással.
140. *Tányér*. Dorogma, Borsod m. Lsz. : 129,720. — 21·4 cm átm. Alapszíne zöld, rajta feketésbarna, téglásbarna, fehér díszítmény. Peremén bemélyített virágozás.
141. *Tányér*. Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,211. — 22·5 cm átm. Alapszíne sötétbarna, rajta fehér, zöld díszítmény.
142. *Tányér*. Dorogma, Borsod m. Lsz. : 129,717. — 20·5 cm átm. Ívekkel határolt peremrésze zöld; ezen belül feketésbarna alapon fehér, zöld, téglavörös díszítmény.
143. *Tányér*. Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,210. — 22·3 cm átm. Ívekkel határolt pereme zöld; ezen belül sötétbarna ívekből álló keretben sárgásfehér, szurdalt pontozású alapon sötétbarna virágdíszítmény.
144. *Tányér*. Egyek, Hajdu m. Lsz. : 129,724. — 21·6 cm átm. Ívekkel határolt pereme zöld, ezen belül sárgásfehér alapon sötétbarna, zöld, téglavörös díszítmény.
145. *Tányér*. Egyek, Hajdu m. Lsz. : 129,704. — 21·6 cm átm. Ívekkel határolt pereme vörös, ezen belül zöld és sötétbarna sávval kerített sárgásfehér mezőben zöld, téglavörös, feketésbarna díszítmény.
146. *Tál*. Tiszafüred, Heves m. Lsz. : 78,792. — 29 cm átm. Barnássárga alapon barna színnel készült fölirata : *készült az 1846 ba Tiszafüreden*. — *Honi tányért veszekén abból ebédelekén*.
147. *Tál*. Cserépfalu, Borsod m. Lsz. : 129,541. — 27·5 cm átm. Ívekkel határolt pereme sárgásbarna; ezen belül feketésbarna alapon fehér díszítmény.
148. *Tál*. Ároktő, Borsod m. Lsz. : 129,475. — 30 cm átm. Ívekkel határolt pereme barnássárga; ezen belül feketésbarna alapon a perem színével azonos színű pettyek.
149. *Tál*. Ároktő, Borsod m. Lsz. : 129,481. — 29·5 cm átm. Ívekkel határolt pereme sárgásbarna; ezen belül téglavörös alapon feketésbarna, zöld, fehér díszítmény.
150. *Tál*. Ároktő, Borsod m. Lsz. : 129,470. — 27·5 cm átm. Évszáma : *1881*. Az elébbivel azonos színű.

151. *Tál.* Cserépfalu, Borsod m. Lsz.: 130,032. — 29 cm átm. Ugyanolyan színű, de pereme zöld.
152. *Tányér.* Ároktő, Borsod m. Lsz.: 129,507. — 21·3 cm átm. Évszáma: 1865. Keskeny, zöld peremén belül téglavörös mezőben feketésbarna, zöld, fehér díszítmény. Egyik füle hiányzik.
153. *Tányér.* Tiszaszentimre, Jász-Nagykun-Szolnok m. Lsz.: 129,913. — 21 cm átm. Ívekkel határolt pereme vörösbarna; ezen belül az elébbivel azonos színű.
154. *Tányér.* Dorogma, Borsod m. Lsz.: 129,712. — 20·3 cm átm. Alapszíne téglavörös, rajta feketésbarna, fehér díszítmény.
155. *Tányér.* Cserépfalu, Borsod m. Lsz.: 129,565. — 21·5 cm átm. Alapszíne vörösbarna, rajta feketésbarna, fehér díszítmény.
156. *Tányér.* Egyek, Hajdu m. Lsz.: 129,707. — 20·7 cm átm. Ívekkel határolt pereme sárgásbarna; ezen belül téglavörös alapon fekete, fehér, zöld díszítmény.
157. *Tányér.* Cserépfalu, Borsod m. Lsz.: 129,567. — 21·5 cm átm. Alapszíne téglavörös, rajta fehér, fekete, zöld, sárgásbarna díszítmény.
158. *Tányér.* Cserépfalu, Borsod m. Lsz.: 129,562. — 22 cm átm. Az elébbivel azonos színű.
159. *Tányér.* Cserépfalu, Borsod m. Lsz.: 129,714. — 22·5 cm átm. Ugyanolyan színű.
160. *Tányér.* Cserépfalu, Borsod m. Lsz.: 129,212. — 21·6 cm átm. Pereme barnássárga, ezen belül téglavörös alapon ugyanolyan színű.
161. *Tányér.* Cserépfalu, Borsod m. Lsz.: 130,047. — 21·5 cm átm. Pereme fehér, ezen belül zöld ívekkel határolt sárgásbarna mezőben feketésbarna, fehér, zöld díszítmény.
162. *Tányér.* Cserépfalu, Borsod m. Lsz.: 129,571. — 21·4 cm átm. Ívelt pereme zöld, ezen belül téglavörös alapon feketésbarna, fehér, zöld díszítmény.
163. *Tányér.* Egyek, Hajdu m. Lsz.: 129,701. — 21 cm átm. Ívekkel határolt pereme zöld; ezen belül sárgásbarna alapon feketésbarna, fehér, téglavörös díszítmény.
164. *Tányér.* Dorogma, Borsod m. Lsz.: 129,711. — 21·3 cm átm. Ívekkel határolt pereme zöld, ezen belül téglavörös alapon fehér, sárgásbarna, feketésbarna, zöld díszítmény.
165. *Tányér.* Mezőcsát, Borsod m. Lsz.: 129,643. — 21·5 cm átm. Ugyanolyan peremén belül sárgásbarna mezőben feketésbarna, fehér, zöld díszítmény.
166. *Tányér.* Cserépfalu, Borsod m. Lsz.: 130,045. — 22 cm átm. Ugyanolyan, de peremén belül zöld szín nincs.
167. *Tányér.* Egyek, Hajdu m. Lsz.: 129,699. — 22 cm átm. Ívekkel határolt zöld peremén belül téglavörös alapon fehér, feketésbarna, zöld, sárgásbarna díszítmény.
168. *Tányér.* Tiszafüred, Heves m. Lsz.: 78,885. — 21 cm átm. Ívekkel határolt pereme szürkésbarna; ezen belül téglavörös alapon fehér, feketésbarna, zöld díszítmény.
169. *Tányér.* Egyek, Hajdu m. Lsz.: 129,698. — 21·5 cm átm. Ívekkel határolt pereme zöld; ezen belül sárgásbarna alapon fehér, téglavörös, feketésbarna, zöld díszítmény.
170. *Tányér.* Cserépfalu, Borsod m. Lsz.: 129,578. — 21·5 cm átm. Ugyanolyan peremén belül szurdalt pontozású fehér alapon feketésbarna, téglavörös, zöld díszítmény.
171. *Tányér.* Borsod m. Lsz.: 20,417. — 22·5 cm átm. Ívekkel határolt pereme sárgásbarna; ezen belül szurdalt pontozású fehér alapon zöld, téglavörös, feketésbarna, kék díszítmény.
172. *Tányér.* Cserépfalu, Borsod m. Lsz.: 129,572. — 20·5 cm átm. Ívekkel határolt pereme barnássárga; ezen belül szurdalt pontozású fehér alapon feketésbarna, barnássárga, zöld díszítmény.
173. *Tál.* Ároktő, Borsod m. Lsz.: 129,488. — 29·5 cm átm. Ívekkel határolt pereme zöld, ezen belül szurdalt pontozású fehér alapon sötétbarna, téglavörös, zöld, kék díszítmény.
174. *Tál.* Ároktő, Borsod m. Lsz.: 129,483. — 29 cm átm. Az elébbivel azonos színű.
175. *Tányér.* Cserépfalu, Borsod m. Lsz.: 129,574. — 21 cm átm. Ugyanolyan, de sárga szín is van benne.
176. *Tányér.* Cserépfalu, Borsod m. Lsz.: 129,566. — 21·5 cm átm. Ugyanolyan, de sárga szín nélkül.
177. *Tányér.* Cserépfalu, Borsod m. Lsz.: 129,564. — 20·7 cm átm. Főirata: *Bora* 1889. Az elébbivel azonos színű.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

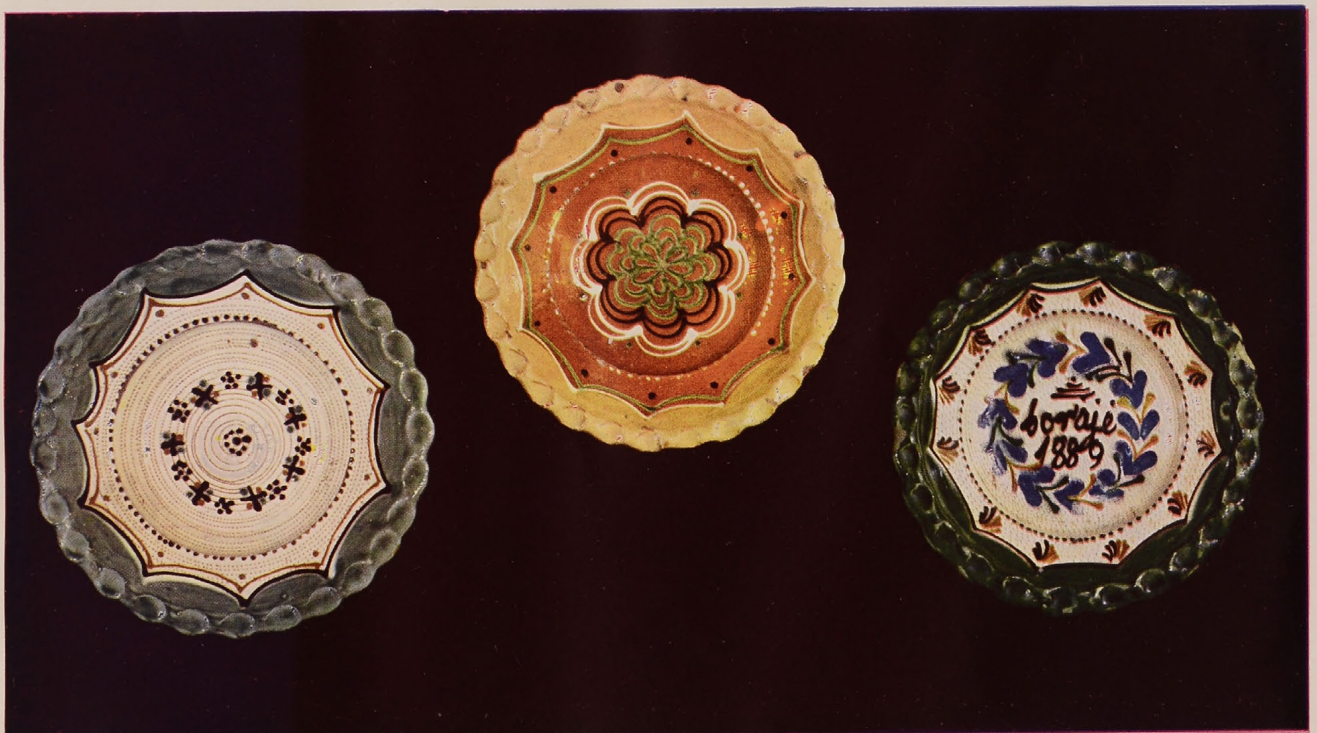

40

41

42

43

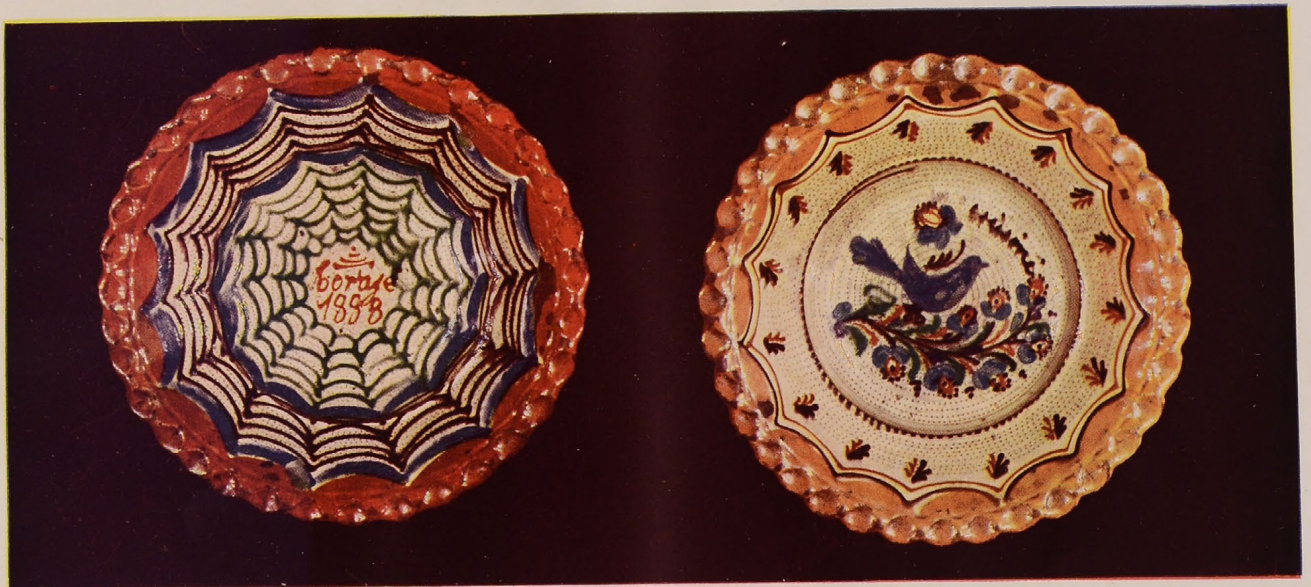
44

45

46

47

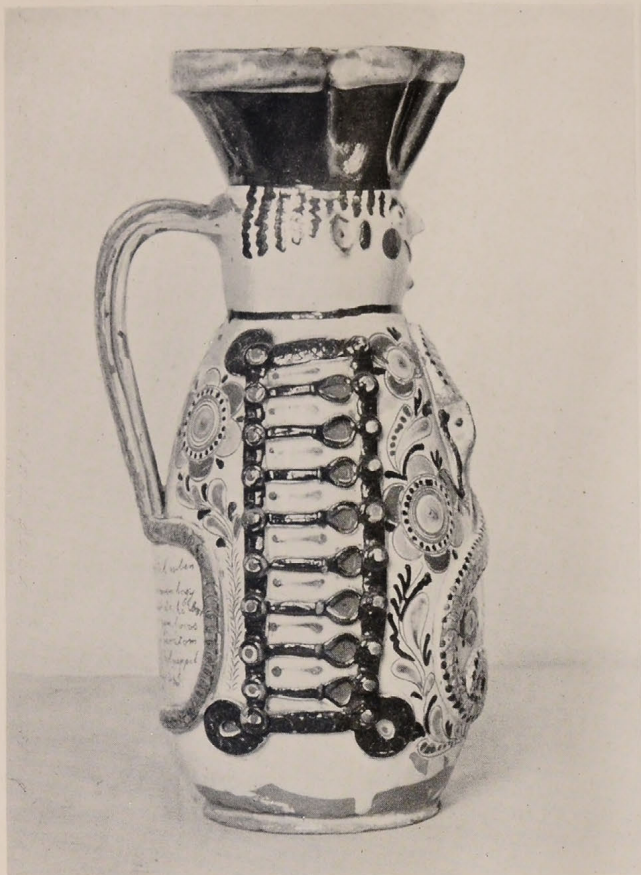
48

49

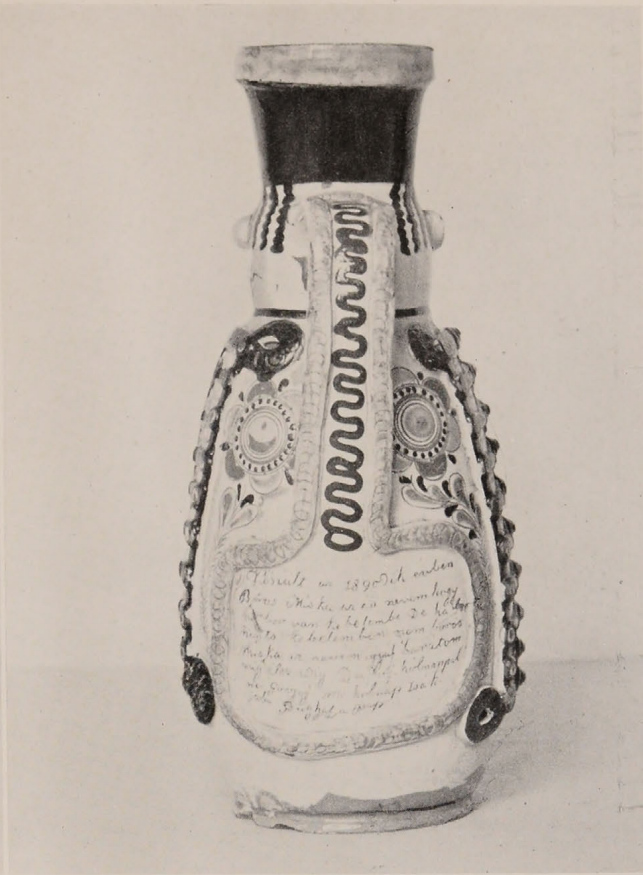

50

51

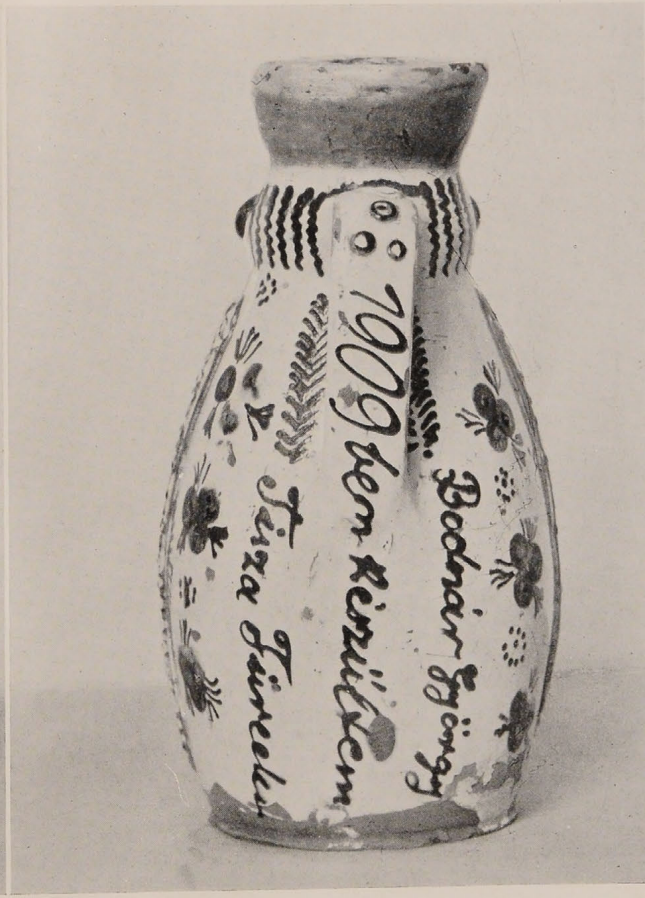
52

53

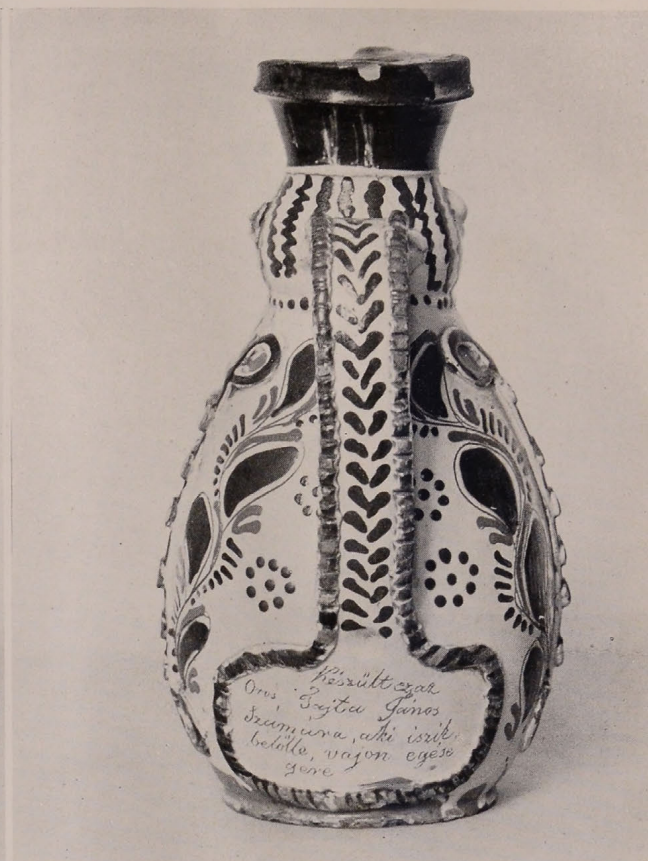
54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

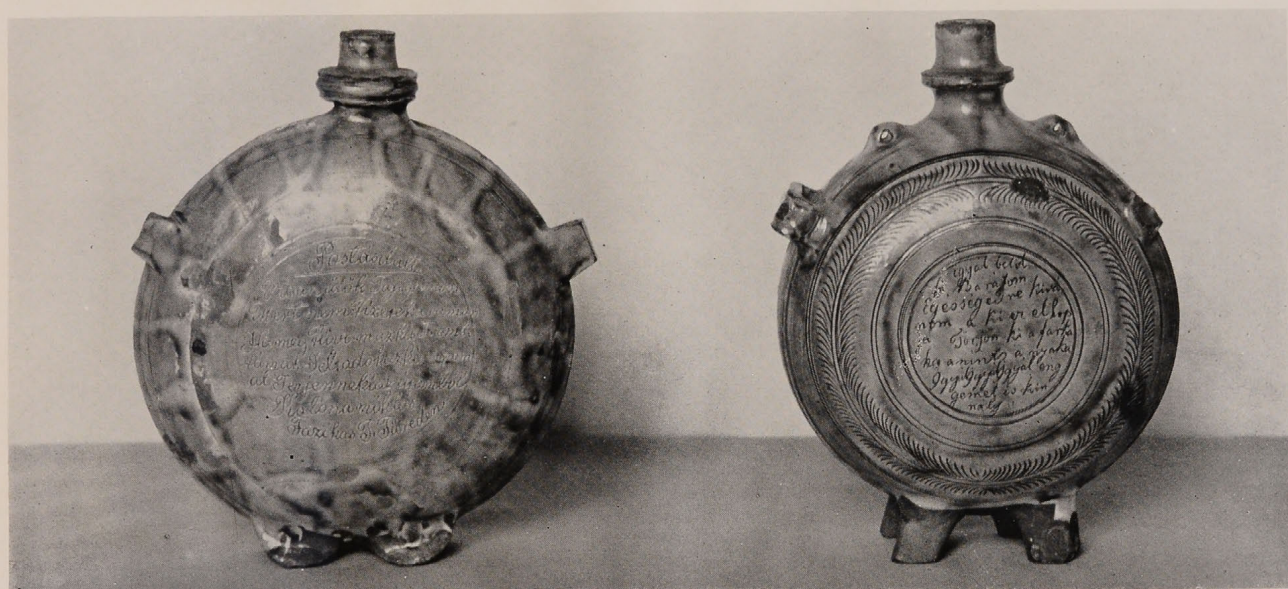
72

73

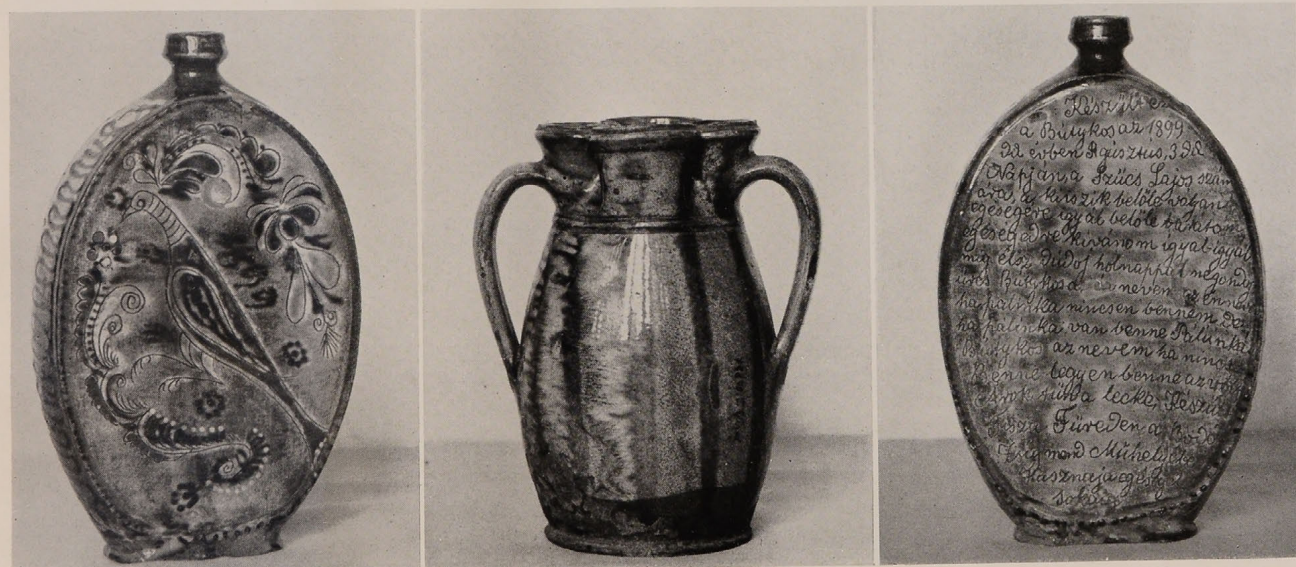
74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

101

102

103

104

105

106

107

108

109

110

111

112

113

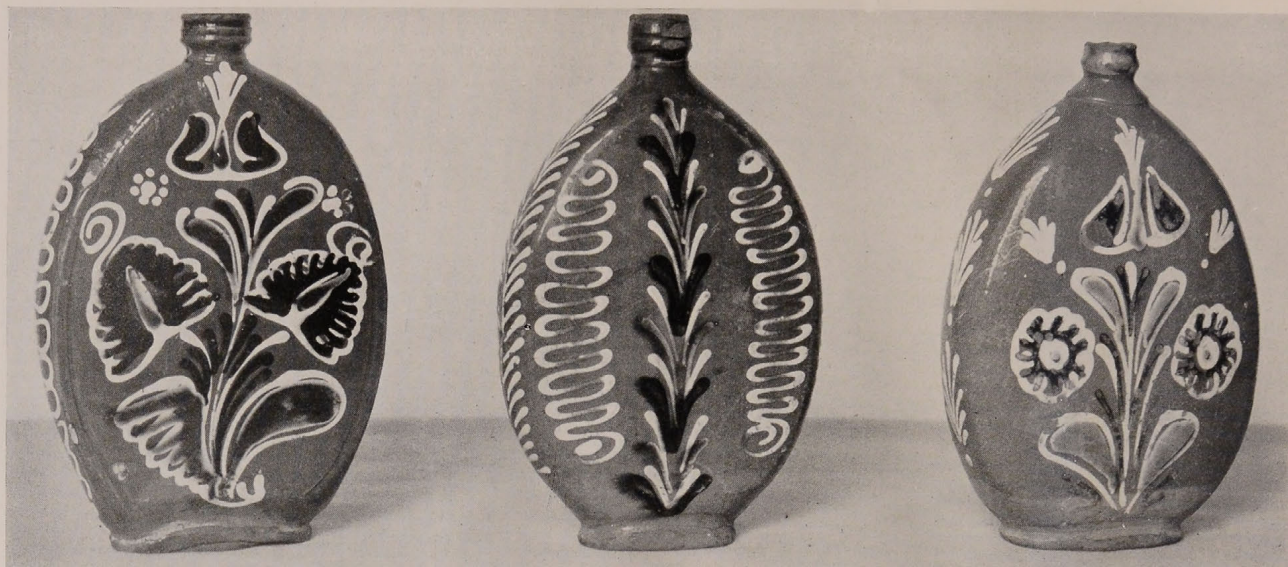
114

115

116

117

118

119

120

121

122

123

124

125

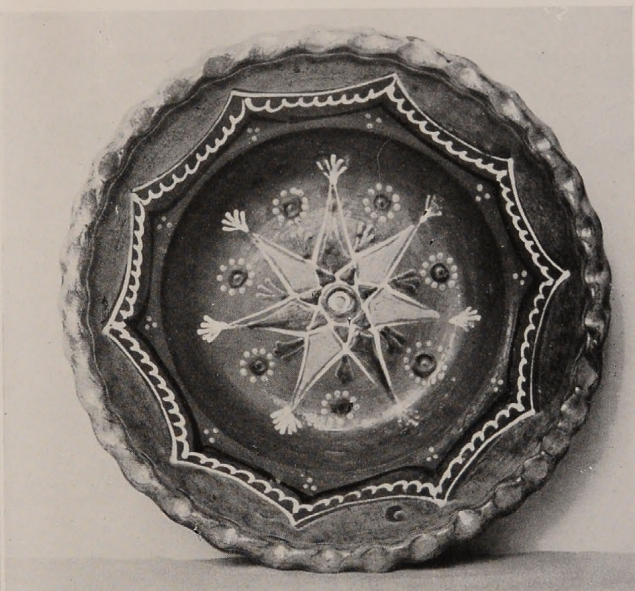
126

127

128

129

130

131

132

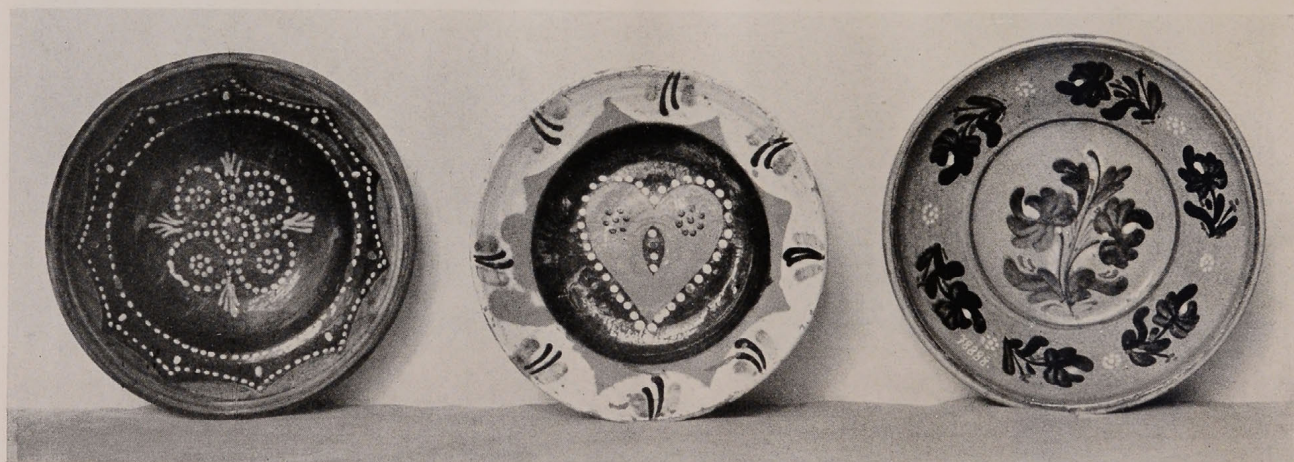
133

134

135

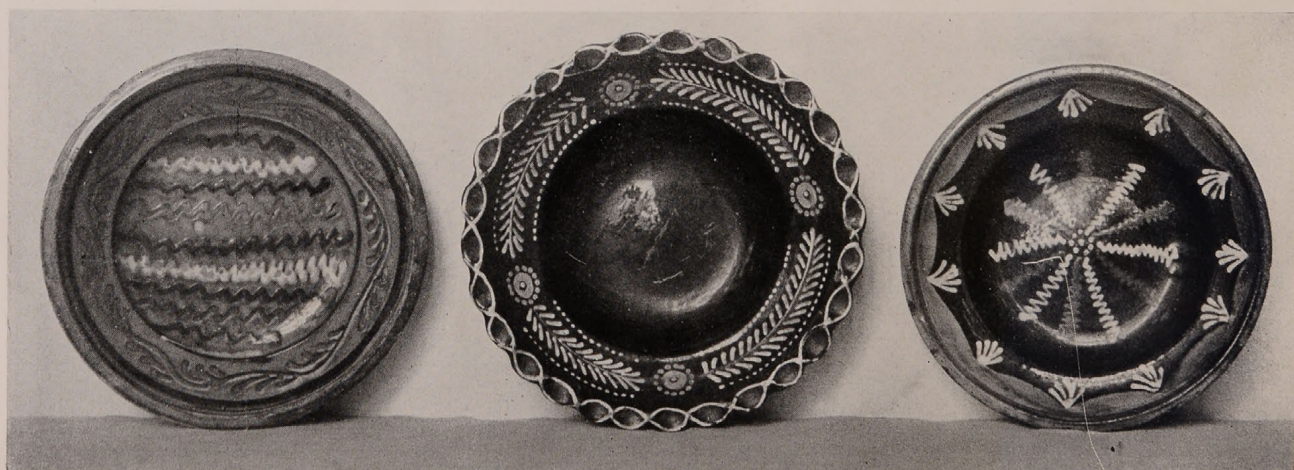
136

137

138

139

140

141

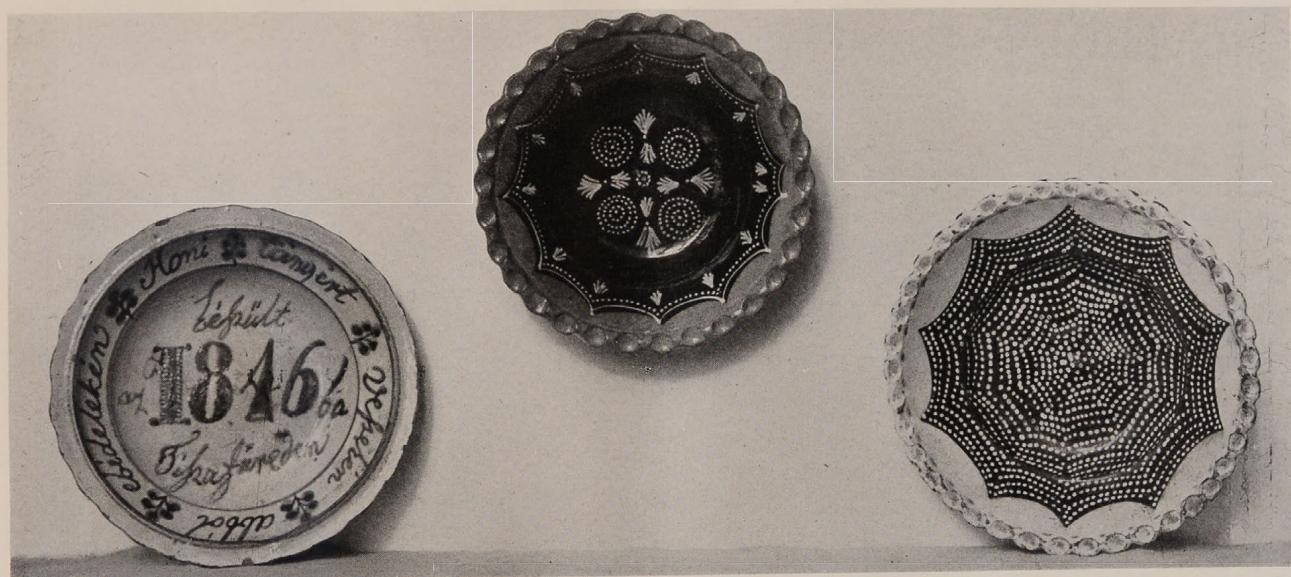
142

143

144

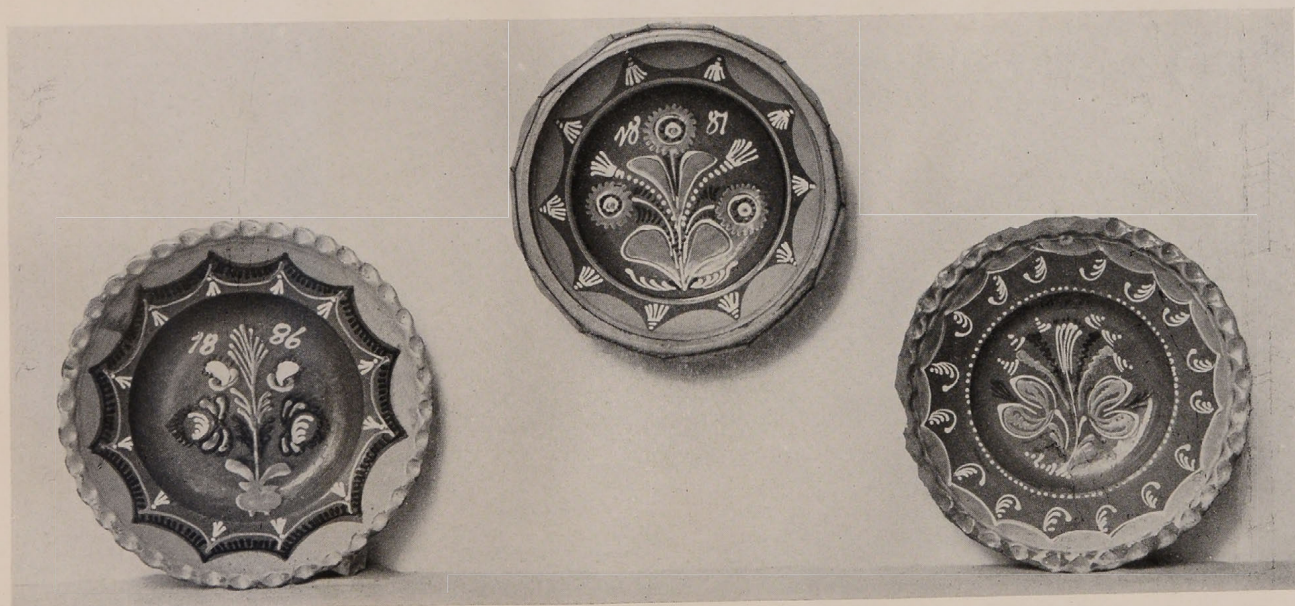
145

146

147

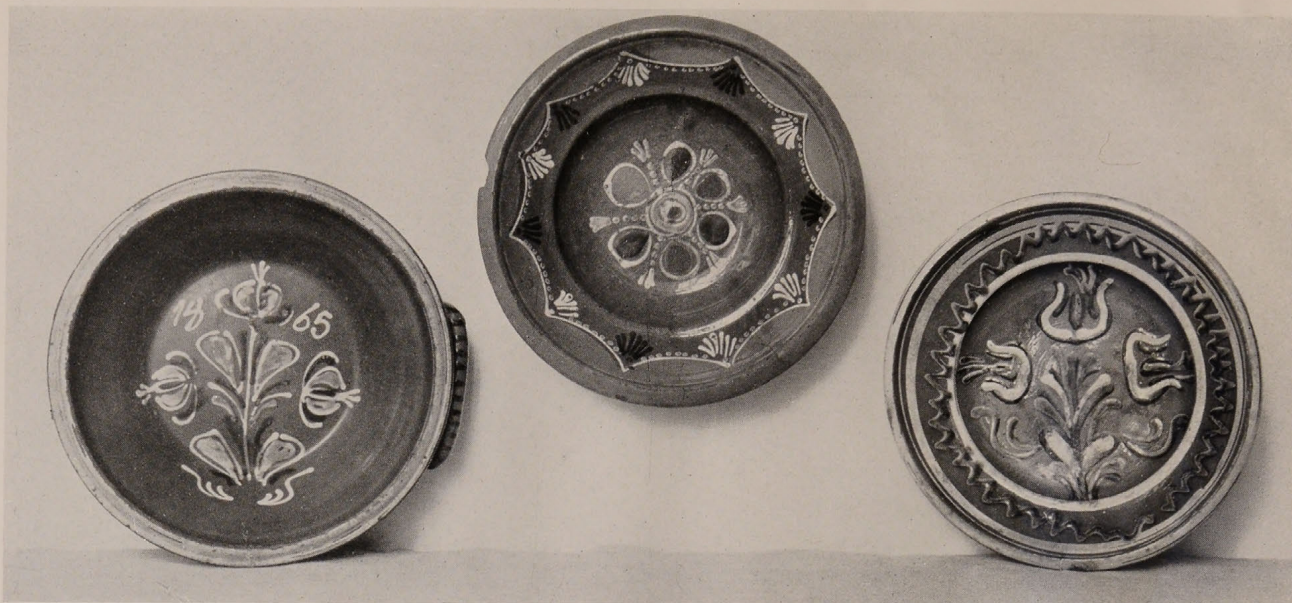
148

149

150

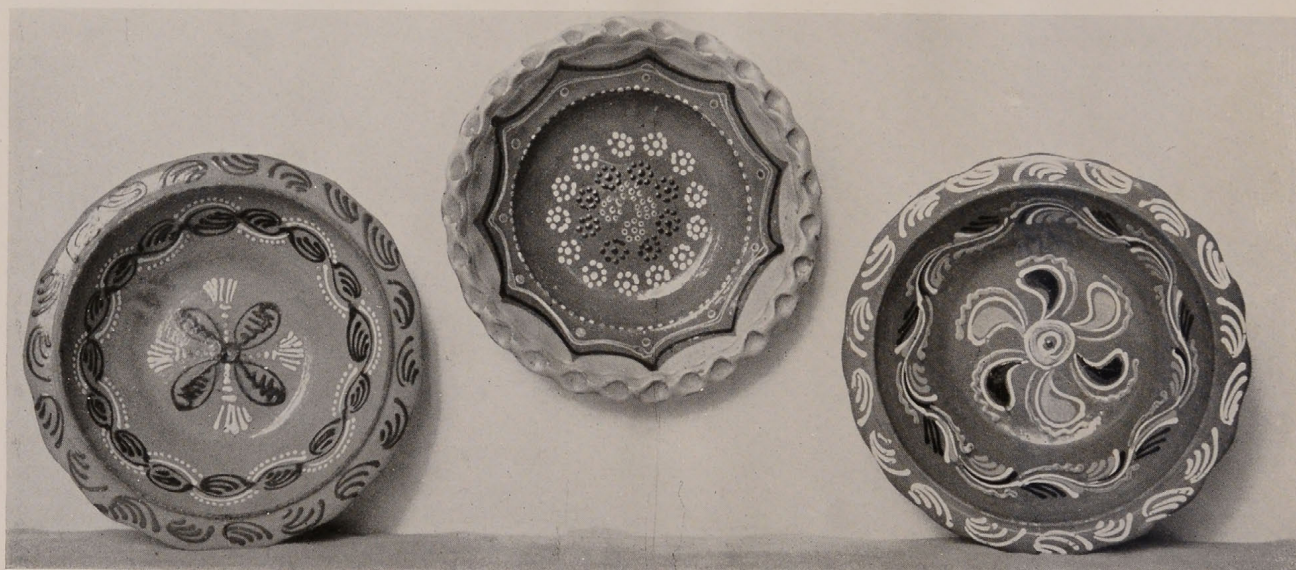
151

152

153

154

155

156

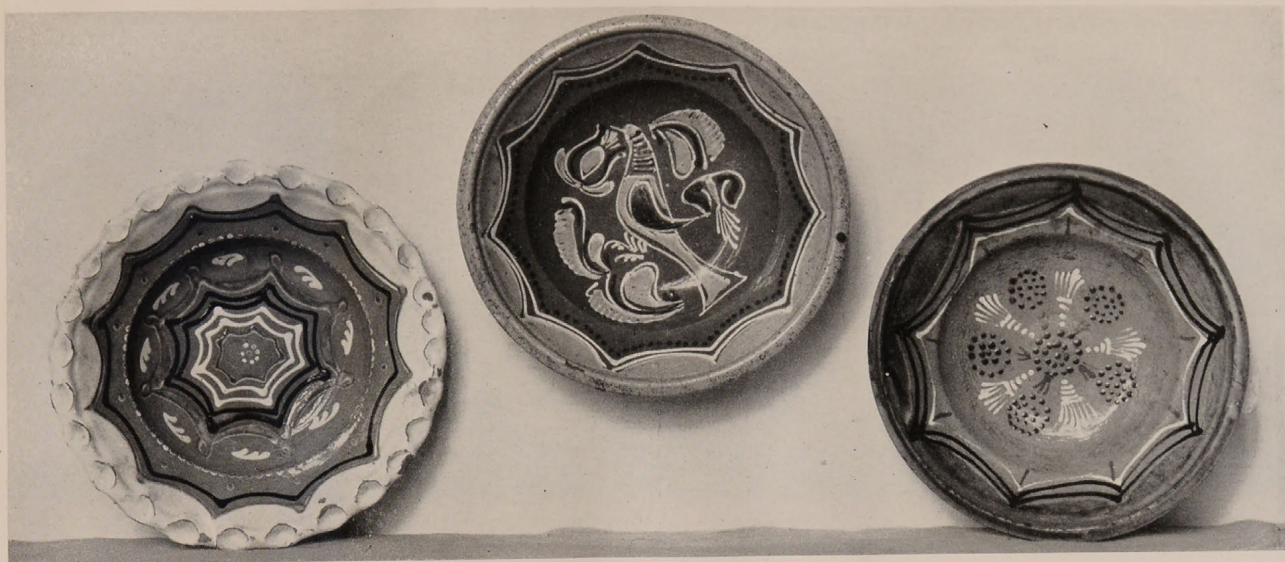
157

158

159

160

161

162

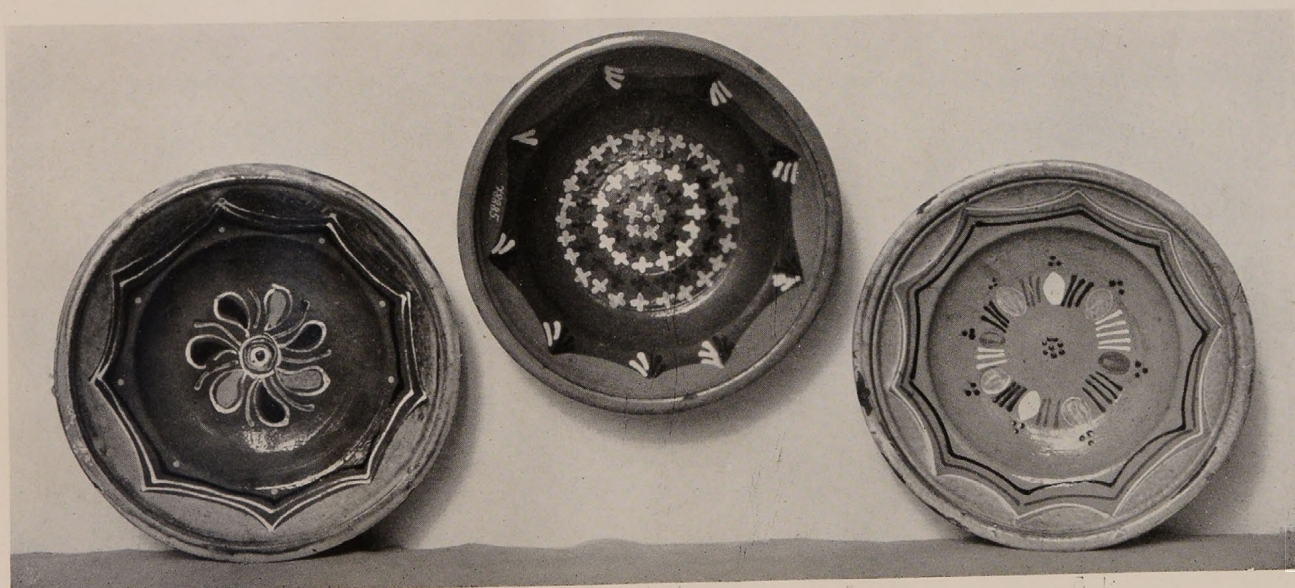
163

164

165

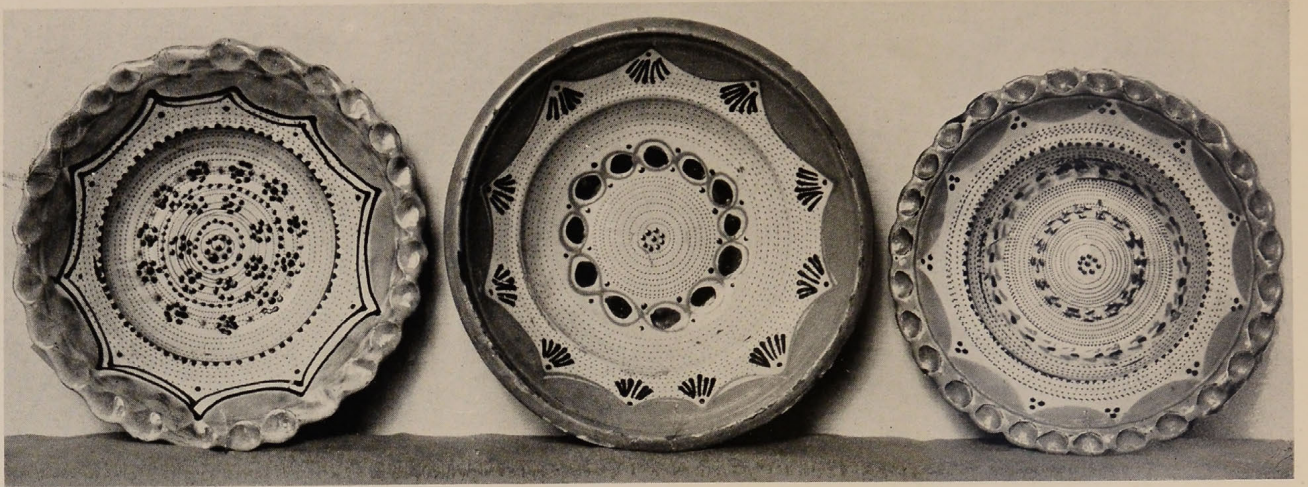
166

167

168

169

170

171

172

173

174

175

176

177